

tako da se ovaj stav građana smatra potpuno opravdanim.

Na osnovu sledećih grafikona, koji se odnose na dostupnost informacija, možemo videti da je postignut srednji nivo i da postoji još mesta za poboljšanje. Nameće se neophodnost iskorenjivanja nasleđenih negativnih navika u pristupu informisanja građana, ali i osnaživanja inicijative i svojevrsnog "pritiska građanstva" na lokalne administracije, kako bi se sam sistem informisanja poboljšao do neophodnog nivoa.

Transparentnost u radu opštinske administracije i korupcioni rizik

Problem korupcije je jedno od najvažnijih pitanja koje se mora rešavati, kako bi se poboljšala i osigurala transparentnost i pristupa informacijama o radu, i odlukama lokalnih administracija. Kod ljudi je rasprostranjen utisak da se ništa u javnom sektoru ne može završiti bez „mita“. U ovom odeljku analizirani su stavovi predstavnika lokalnih administracija i građana vezani za postojanje korupcije u organima lokalnih administracija. Veliki broj lokalnih administracija na svojim sajtovima nema linkove za institucije koje se bore protiv korupcije, iako je to prioritet Republike Srbije u procesu pristupanja EU i u uređenju institucija društva.

Na pitanja o postojanju korupcije i borbi protiv nje, većina predstavnika lokalnih administracija navela je neke od vidova borbe protiv korupcije. Samo 3% njih, nema načine anti-korupcijske borbe. Najčešći modeli borbe protiv korupcijskih pritisaka i rizika su:

- kontakt sa građanima (prijave građana)
- interna kontrola
- lokalni planovi
- javnost i transparentnost u radu

Međutim, kao što je već napomenuto, među građanima i dalje postoji utisak o prisutnosti korupcije u redovima lokalnih administracija. Kao što se vidi na sledećim grafikonima, borba protiv korupcije ipak daje rezultate jer se, iz ujednačenih odgovora, izdvajaju negativne ocene – činjenice koje ukazuju na

to da korupcija postoji. U skladu sa navedenim, većina građana negativno ocenjuje prisutnost korupcije u organima lokalnih administracija.

Na osnovu intervjua sa predstavnicima lokalnih administracija, sačinjena je lista najčešćih projekata i organizacija, koji su realizovani sa ciljem poboljšanja transparentnosti rada i dostupnosti informacija lokalnih administracija.

FOUNDATION FOR TRANSPARENT REGULATIONS
Bulgaria, 1000 Sofia, 11 Dondukov blvd., fl. 2
+359 2 987 33 05; office@ftr-bg.org; www.ftr-bg.org

EUROPEAN MOVEMENT
Serbia, 18 000 Nis, Josifa Pancica 22
+381 18 512 300/1; info@evropskipokret.org;
www.evropskipokret.org

FOUNDATION FOR TRANSPARENT REGULATIONS
Bulgaria, 1000 Sofia, 11 Dondukov blvd., fl. 2
+359 2 987 33 05; office@ftr-bg.org; www.ftr-bg.org

EUROPEAN MOVEMENT
Serbia, 18 000 Nis, Josifa Pancica 22
+381 18 512 300/1; info@evropskipokret.org;
www.evropskipokret.org

Niš, 2012.

Uporedna analiza postojećih zakonskih i institucionalnih uslova neophodnih za postizanje javnosti, transparentnosti i partnerstva, i rezultati istraživanja

Autor Mila Vujić

Obezbeđivanje transparentnosti lokalne uprave

Ova analiza je izrađena sa ciljem da se daju odgovori na pitanja vezana za obezbeđivanje transparentnosti u radu lokalnih administracija i dostupnosti informacija o uslugama, poredeći stanje posmatrano sa dve tačke gledišta:

- a) iz ugla građana – korisnika usluga i
- b) iz ugla pružalaca usluga - predstavnika lokalnih administracija.

Na osnovu odgovora na postavljena pitanja u intervjuu - predstavnicima lokalnih administracija, nameće se zaključak da glavni način obezbeđivanja transparentnosti rada lokalnih administracija, u stvari, predstavlja obezbeđivanje pristupa informacijama o svim aktivnostima. Pristup takvoj vrsti informacija je moguć kroz objavljivanje različitih vrsta dokumenata, naloga, odluka, izveštaja o radu itd. Ove publikacije mogu biti:

Štampane na papiru u vidu različitih brošura, flajera i obaveštenja okačenih na javnim oglasnim tablama lokalnih administracija ili podeljene građanima.

- objavljene na internet stranicama, bilo zvaničnim stranicama lokalnih administracija, bilo nekim drugim stranicama koje imaju za cilj obaveštavanje građana,
- objavljene putem medija, bilo da se radi o lokalnoj televiziji, novinama, biltenu ili informatoru lokalne administracije,
- putem javnih prenosila zasjedanja lokalnih skupština i organa lokalnih administracija na kanalima lokalnih elektronskih medija,
- putem redovnih konferencija za novinare, brifinga, saopštenja za štampu, sastanaka predstavnika za odnose sa javnošću sa medijima,
- putem direktnog kontakta predstavnika lokalne administracije sa građanima u posebnim kancelarijama ili tokom tzv. dana otvorenih vrata.

Međutim, da bi transparentnost rada lokalnih administracija bila na zadovoljavajućem nivou

potrebno je i da građani pokažu interesovanje za informacije koje se nude. Naime, većina građana se zainteresuje za usluge i rad lokalnih organa administracije tek u situacijama kada se javi određeni problem. Pa čak i tada, građani se usko interesuju samo za aspekte rada lokalne administracije koji su isključivo vezani za rešavanje njihovog problema. Uzevši sve u obzir, građani retko pokazuju interesovanje kada je reč o radu lokalne administracije iz potrebe da budu informisani ili tzv. „građanske zainteresovanosti“.

Navedenu tvrdnju potkrepljuje i tvrdnja iz intervjua korisnika uluga lokalnih administracija, tačnije, na osnovu odgovora na pitanje „Da li su informacije koje se mogu dobiti o radu naših lokalnih administracija dovoljne i dostupne?“, većina anketiranih je dala nisku ocenu tačnosti ove tvrdnje, ali, takođe, i nisku ocenu pozitivnoj strani ovog aspekta. Skoro četvrtina anketiranih građana nije dala odgovor na ovu tvrdnju. Uopšteno govoreći, loš nivo transparentnosti potvrđuju i odgovori na još neka pitanja koja se dotiču različitih aspekata poznavanja rada lokalnih administracija. Stiče se utisak da, uprkos činjenici da lokalne administracije ulažu napor u povećanje transparentnosti svog rada, krajnji rezultati nisu zadovoljavajući. Ono što je primetno jeste nedostatak jasnog, sistematizovanog i standardizovanog sistema u obezbeđivanju tih informacija. Sa druge strane, građani imaju potpuno drugačija očekivanja. Zapaža se da su zamerke na ljubaznost osoblja (znatne), na odsustvo telefonske linije za direktan kontakt sa građanima kao i preveliko «šetanje» od jednog do drugog šaltera - ono što izaziva nezadovoljstvo kod građana.

Iako postoje zakonski normativi u velikom delu, istraživanje pokazuje da se isti ne primenjuju u svakodnevnom radu lokalnih administracija.

Zabrinjavajući je podatak da građani, u procentualno velikom broju, loše ocenjuju pravila za poštovanje žalbi i preporuka građana ali i informisanost o konkursima u lokalnoj administraciji, načinu trošenja sredstava iz međunarodnih programa, kao i pripreme i usvajanje odluka i rešenja.

Kao što se može videti na ovim grafikonima, većina građana, iz **izvesnog** razloga, ne poseduje, dovoljno informacija o različitim aspektima rada lokalne administracije. Naravno, razlozi za to su različiti, **počevši** od nezainteresovanosti građana, preko različito rasprostranjene kompjuterske pismenosti, sve do lošeg informisanja od strane lokalnih administracija.

Obezbeđivanje kvaliteta administrativnih usluga i njihov stalni napredak mora biti prioritet lokalnih administracija, bez obzira na to kolike i kakve objektivne poteškoće postoje.

Jedan od ciljeva koji jesu definisani jeste i usluga „sve na jednom mestu“. U većini lokalnih administracija, prema podacima iz intervjua, postoje posebne kancelarije ili odvojeni uslužni centri.

Predstavnici lokalnih administracija su dali svoje odgovore, koji su predstavljeni na sledećem grafikonu. Visok procenat poseduje odvojene kancelarije i posebne centre za kontakt sa građanima (75,76%). Bitan aspekt dostupnosti informacijama su i rampe, i posebni prilazi za osobe sa invaliditetom ili za osobe sa posebnim potrebama. Na žalost, skoro dve trećine lokalnih administracija, po rečima predstavnika, nemaju izgrađene adekvatne prilaze za osobe sa posebnim potrebama.

Na osnovu odgovora građana, slika o dostupnosti informacija lokalnih administracija odgovara onoj koju su dali i predstavnici lokalnih administracija.

Na pitanje o uslugama „sve na jednom mestu“ raspored odgovora je sledeći:

Četvrtina klijenata ne rešava svoje probleme „na jednom mestu“. U većini lokalnih administracija vidimo da je princip „sve na jednom mestu“ tek počeo da se uvodi i, stoga, je neophodno ubrzati proces kako bi se podigao nivo dobrog „servisa građana“.

Što se tiče prilaza za osobe sa posebnim potrebama, vidimo da je velika većina građana negativno ocenila postojeće stanje. Primećuje se ozbiljan problem u brzini implementacije zakonom propisane norme,